

Kangasniemen kunnan tekoälyn eettiset ohjeet työntekijöille

1. Tavoite ja soveltamisala

Näiden ohjeiden tavoitteena on varmistaa, että tekoälyä käytetään Kangasniemen kunnassa vastuullisesti, lainmukaisesti, läpinäkyvästi ja hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti.

Ohjeita sovelletaan kaikkeen tekoälyn ja tekoälypohjaisten työkalujen käyttöön kunnan työtehtävissä.

2. Vastuu ja ihmisen rooli

- Tekoäly toimii **apuvälineenä**, ei päätöksentekijänä.
- Kaikesta viranhaltija- ja työnantajapäätöksenteosta vastaa aina **ihminen**.
- Työntekijä vastaa tekoälyn tuottaman sisällön oikeellisuudesta, asianmukaisuudesta ja lainmukaisuudesta ennen sen käyttöä.
- Tekoälyä ei saa käyttää tavalla, joka vaarantaa kuntalaisten tai henkilöstön tasapuolisen, syrjimättömän ja yhdenvertaisen kohtelun.
- Tekoälyn tuottamaa sisältöä on arvioitava kriittisesti mahdollisten vinoumien, ennakkoluulojen tai virheellisten oletusten varalta.
- **Tekoälyä ei tule käyttää ainoana tietolähteenä päätöksenteon perusteena.**

3. Päätösten valmistelu

- Kunnan päätöspöytäkirjojen (koskee myös viranhaltijapäätöksiä) rakenteessa ja kuvausten sisällöissä käytetään sovittuja toimintatapoja ja ulkoasuja. Tekoälyllä ei saa muuttaa päätösasiakirjojen rakennetta.
- Sisältö tulee tuottaa siten, ettei se poikkea kunnan pöytäkirjojen päätöstekstien sisällöistä. Näin turvataan pöytäkirjojen semanttisuus pitkässä aikahistoriassa. Pöytäkirjoissa tekstin muokkaus, lihavointi, kursiivi ym. tulee olla harkittua ja minimoitua.

4. Lainmukaisuus ja tietosuoja

Tekoälyn käytössä on aina noudatettava voimassa olevaa lainsäädäntöä, erityisesti:

- tietosuojalainsäädäntöä (esim. GDPR), julkisuuslakia, hallintolakia, kuntalakia, sekä kunnan hallintosääntöä.
- **Henkilötietoja, salassa pidettäviä tietoja tai luottamuksellista aineistoa ei saa syöttää tekoälyjärjestelmiin.**
 - **Älä syötä tekoälylle mitään yksilöiviä henkilötietoja (sisältää myös kuvamateriaalin) taikka käyttäjätunnuksia tai salasanoja**

5. Läpinäkyvyys ja avoimuus

- Tekoälyn käyttöä työssä tulee voida perustella ja selittää tarvittaessa.
- Tekoäly ei saa hämärtää viranomaisvastuun tai päätöksenteon perusteiden ymmärrettävyyttä.

6. Laatu ja tietojen luotettavuus

- Tekoälyn tuottama tieto voi olla virheellistä, puutteellista tai vanhentunutta.
- Työntekijän on aina tarkistettava keskeiset faktat ja arvioitava lähteiden luotettavuus.

7. Hyvä hallinto ja eettinen harkinta

- Tekoälyn käytön tulee aina tukea hyvää hallintoa, kuten:
 - tarkoitussidonnaisuutta, suhteellisuutta, objektiivisuutta ja luottamuksensuojaa.
- Tekoälyä ei saa käyttää työtehtävissä epäeettisiin, harhaanjohtaviin tai työnantajan arvojen vastaisiin tarkoituksiin.

8. Osaaminen ja jatkuva oppiminen

- Työntekijöitä kannustetaan kehittämään tekoälyn käyttöön liittyvää osaamistaan.
- Organisaatio seuraa tekoälyn kehitystä ja päivittää ohjeistusta tarvittaessa.
- Epävarmoissa tilanteissa kysyä neuvoa esihenkilöltä tai hallintojohtajalta ennen tekoälyn käyttöä.

9. Valvonta ja ohjeiden noudattaminen

- Näiden ohjeiden noudattaminen on osa työntekijän virkavelvollisuutta.
- Mahdollisista väärinkäytöksistä tai epäselvistä tilanteista tulee ilmoittaa esihenkilölle.
- Ohjeiden rikkominen voi johtaa työnantajan toimenpiteisiin.

Ohje on käsitelty ja hyväksytty: